

Tühjas klassitoas istuva Veelikse algkooli õpetaja Rita Tamme sõnul oli vanas puumajas hubane ja soe tunde anda.

Veelikse poisid nutavad kodukooli taga

Kinni pandavad maakoolid peletavad lastega pered külast linnadesse

Uuel kooliaastal ei alusta õpilaste vähesuse tõttu tööd viis maakooli. Üle saja aasta vanad koolihooned jäävad tiuhjalt paremaid aegu ootama.

MALLE PAJULA

Pärnumaa–Saaremaa–Valgamaa

“Oleks te viimasel koolipäeval pilti tegema tulnud – poisid istusid trepil reas ja nutsid, et nemad ei taha siit majast ära minna,” ütleb Läti piiri äärse Veelikse algkooli õpetaja Rita Tamm.

Kahekorruseline puust koolihoone seisab praegu tühjalt. “Kooli saali on küll aeg-ajalt

pidudeks välja türitud, muul ajal on maja kütmata ja ilmselt kaua enam vastu ei pea,” räägib õpetajanna.

Tamme sõnul oli kooli sulgemine paratamatus, sest kevadel õppis koolis vaid üheksa last.

“Pidasime kooli 165. aasta-päeva pidulikult ära ja siis panime ukseid kinni,” ütleb Tamm. Tema sõnul on see kooli ajaloo juba teine hääbumine, esimene oli seitsmekümnendate keskel. Kaheksakümnendate lõpu rahvusliku vastumustuse tuultes kool taasavati, kuid ka siis ei küündinud õpilaste arv üle kuueteistkümne.

Tamme sõnul võib kooli kinnipaneek külale saatustlikuks saada, sest noored pered ei tule elama suurtest teedest eemal asuvasse kohta, kust lastel on ligi kümme kilomeetrit kooli käia.

Läbi Veelikse küla koju jaltavate barettidega mammi sõnul pandi neil hiljuti ka pood kinni. “Vähemalt kooli oleksid võinud noori peresid ootama jätta, üks paar juba tuli siia elama, äkki tuleb veel,” pahandab üks vanaproudest.

Kool nagu Sangaste loss

Viljandimaal Sangaste vallas asuva Restu põhikooli hoone on tänavu kevadel kinni pandud koolidest suurim. Vanale ruumikale mõisamajale on

Suletavad koolid

Selleks õppeaastaks suletakse Eestis seitse kooli

1. Tallinna Männiku põhikool
2. Pärnu 12. põhikool
3. Vanamõisa algkool Lihula vallas Läänemaal
4. Võhma algkool Mustjala vallas Saaremaal
5. Samliku algkool Vändra vallas Pärnumaal
6. Veelikse algkool Tali vallas Pärnumaal
7. Restu põhikool Sangaste vallas Valgamaal

Lauri H. Talve

kooli tarvis juurde ehitatud veel kahekorruseline tiib.

Kooliesises mõisapargis on ausammas, millel kiri, et haridust hakati Restul andma juba 1786. aastal.

“Koolimaja on nii suuruse kui ilu poolest nagu teine Sangaste loss,” leiab poebussi ootav vanahärra Leonhard Mülerson, kes on ka ise samas majas haridust saanud.

“Mina käisin koolis Eesti ajal, siis õppis siin kakssada last. Sama palju oli koolis õpilasi ka veel paarkümmend aastat tagasi,” teab Leonhard.

Vanahärra hinnangul pole kohapeal tehase mõõtu koolimajal mingit rakendust.

“Eks siia lõpuks üks naljamaja tehakse,” teatab Leonhard kavala näoga. “Siis tuuakse külla ka naisi tööle ja naljamajast hakkab lapsi tule-

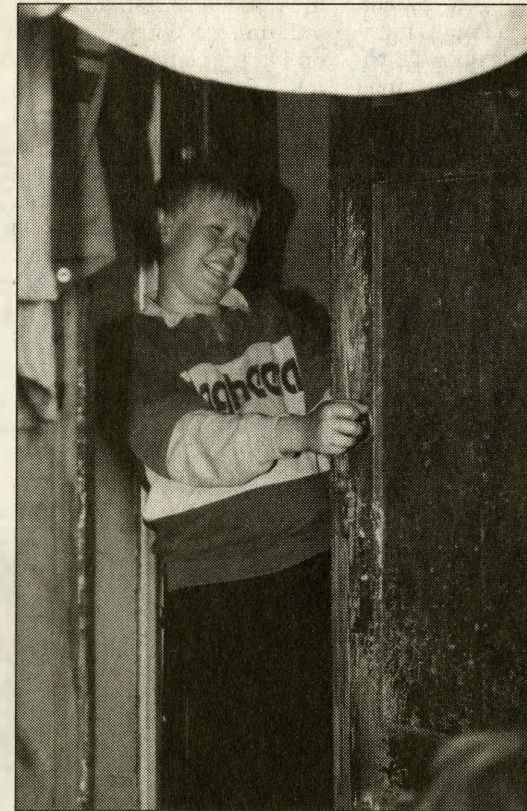
ma. Lõpuks on jälle kooli jagu lapsi olemas,” ironiseerib Leonhard.

Kool hoidis külatee lahti

Pärnumaal Vändra vallas asuva Samliku algkooli direktor Luule Aus on kindel, et tänavune kevad jäi 130 aastat vastu pidanud koolile viimaseks. Kahekorruseline koolihoone peale on külas vaid neli koolilast.

Algkooli sulgemise ajal õppis majas tosin last. Enamik neist pärines kaugema kandi vaesematest peredest. “Meil oli internaadi tüüpi kool. Lapsed elasid argipäevadel siin, said neli korda päevas süüa ja kolmapäeval tegime neile sauna,” meenutab Aus.

Suletud koolis õppisid ka direktorissi enda kaks last. Nüüd hakkavad nad bussiga Laupal

Samliku koolis õppinud neljanda klassi poiss Mario Kosaresa peab uude kooli bussiga sõitma, kas koolitee talvel ka lumest puhtaks tehakse, pole veel teada.

PRIIT SIMSON

koolis käima.

Ausi sõnul ei tekitanud kooli sulgemise otsus külas alul mingeid emotsioone. Alles nüüd on taipama hakatud, et kool oli üks põhjust, miks mõne majaga külale talvel üldse tee lahti aeti.

Ausi sõnul ei jää koolimaja siiski tühjaks. Tuleval nädalal teeb vald otsuse, kas anda maja maanoorte organisatsiooni

Uus-Eesti kätte või mitte.

Uus-Eesti juhatuse liikme Helmut Bachmanni sõnul saaks Pärnu jõe kaldal asuvast koolimajast organisatsiooni laagri- ja seminaride paik. Tema sõnul kulub uuseestlastel üle kolme miljoni krooni, et maja seminarikõlblikuks teha. Praegu ei saavat vähegi märjema ilmaga majast välja helistada ja ka elektrivool on

nõrk.

Samliku algkoolis õppinud neljanda klassi poisi Mario Kosaresa sõnul pole suurt vahet, millises koolis käia, vahe on ikka igal pool ühtemoodi lühike. “Laupäeval tuleb küll bussiga sõita ja hommikul varem üles tõusta, kuid mul on seal sõbrad juba ees ja nii ei hakata ehk kiusama,” loodab Mario.

Kooli asemel buss

Saaremaa Võhma algkooli hoones seisavad koolitoad tühjad, kuid kõrvalruumides asuvad raamatukogu ja maamööta. “Praegu pole maja veel ilma õpilasteta kõledana tundunud, sest lapsed käivad raamatukogus multifilme vaatamas,” ütleb raamatukogu juhataja Liili Ader. Ka tema kaks last peavad uuest õppeaastast 11 kilomeetri kaugusele Mustjalga kooli minema.

Kevadel oli koolis 13 last, kuid esimesse klassi polnud enam kedagi tulemas. “Meil oli siin vahepeal kaheaastane sünnipaus, nüüd hakkab jälle tillemaid tulema,” ütleb ta.

Aderi sõnul läks kooli ülalpidamine aastast maksma 32 000 krooni. Nüüd on vallal kavas osta laste vedamiseks üle saja tuhande kroonine koolibuss. “Selle raha eest oleks veel mitu aastat saanud kooli pidada,” leiab Ader.